

BLYTTIA

NORSK BOTANISK FORENINGS TIDSSKRIFT

1959

NR. 3

OSLO

En grunnskala til tidfesting av trevirke fra Flesberg i Numedal

*A STANDARD TREERING SERIES FOR DATING BUILDING
MATERIAL IN FLESBERG, S. E. NORWAY*

Av
PER EIDEM

Det er tidligere (Eidem 1956) gjort rede for hvorledes bygningsmateriale fra en rekke gamle hus i Flesberg i Numedal er blitt tidfestet, dels ved sammenligning av årringseriene fra de forskjellige hus, dels ved hjelp av en grunnskala (VI + i) for østnorsk furu (Ording 1941 tab. 37 a). Det var på dette tidspunkt ikke bearbeidet tilstrekkelig sammenligningsmateriale fra Flesberg alene til at man bare ved hjelp av dette kunne utføre tidfestingene på betryggende måte.

De undersøkelser jeg her skal gjøre rede for, har i første omgang gått ut på å lage en grunnskala som viser variasjoner i tykkelsestilveksten hos furu (*Pinus silvestris*) fra Flesberg, og som bygger på materiale utelukkende fra dette herred. Resultatet er en grunnskala på grunnlag av 97 trær; den strekker seg over årene 1383–1954.

Samtidig blir resultatet en støtte for grunnlaget for de ovenfor nevnte dateringer. Riksantikvar R. Hauglid, som har arbeidet med dateringer av gamle hus på annet grunnlag enn dendrokronologi (Hauglid 1957 s. 74), har bl. a. sett det som en svakhet ved de utførte dateringer at materialet var sammenlignet med en grunnskala av østnorsk furu, istedetfor med materiale fra samme distrikt. Det nye materiale støtter imidlertid hva jeg tidligere fant (Eidem 1956 s. 113) ved å sammenligne tømmer med kjent hogsttid fra Flesberg med Ordings grunnskala for østnorsk furu, nemlig «at likheten var så stor at den ene godt kunne tidfestes ved hjelp av den andre».

Av nye tidfester redegjøres for bygningsmateriale fra en låve på Sønstegård i Flesberg, samt fra Rollag stavkirke, fra Sør-Hovstua og fra et loft på Søndre Stærnes i Rollag.

I tillegg til tidligere målinger er det til dette arbeidet blitt utført ca. 10.600 nye målinger av 5.450 forskjellige årringer. Til grunnskalaen er det i alt utført ca. 26.200 målinger av ca. 13.600 forskjellige årringer.